

Mamlaka ya
Mawasiliano
Tanzania

Klabu za Kidijiti

KITABU

Cha Kuanzisha na
Kuratibu Klabu
za Kidijiti

*"Buni na Vumbua
Hazina Kidijiti"*

Klabu za Kidijiti

KITABU

Cha Kuanzisha na
Kuratibu Klabu
za Kidijiti

**Kitabu cha Kuanzisha na
Kuratibu Klabu za Kidijiti**

Yaliyomo

1. UTANGULIZI.....	1
1.1 Maana ya Klabu ya Kidijiti.....	2
1.2 Mantiki ya Klabu ya Kidijiti.....	3
1.3 Wadau	3
2. LENGU LA KITABU.....	3
3. FAIDA YA KLABU ZA KIDIJITI.....	5
3.1 Faida kwa Wanachama wa Klabu ya Kidijiti.....	5
3.2 Faida kwa Taasisi/Shule.....	5
3.3 Faida kwa Nchi.....	5
4. KATEGORIA ZA KLABU ZA KIDIJITI.....	5
4.1 Shule za Msingi na Sekondari.....	5
4.2 Vyuo vya Ufundi na elimu ya juu.....	5
5. UTARATIBU WA UENDESHAJI.....	5
5.1 Uanzishwaji Klabu ya Kidijiti.....	5
5.2 Kujiunga na Klabu ya Kidijiti.....	6
5.3 Muundo wa Uongozi wa Klabu ya Kidijiti.....	6
5.4 Mwenyekiti wa Mkutano Mkuu.....	6
5.5 Upigaji Kura.....	6
5.6 Tunu ya Klabu ya Kidijiti.....	7
5.7 Shughuli za Klabu ya Kidijiti.....	7
6. UFUATILIAJI NA TATHMINI.....	8

1. UTANGILIZI

Teknolojia imeleta fursa na kusaidia mabadiliko ambayo yamegeuza maisha yetu daima. Uwezo wa ubunifu wa vijana ukiwekwa pamoja na teknolojia tayari unaongeza mafanikio kwenye safari ya kufikia malengo mbalimbali ya kijamii na kiuchumi.

Aidha teknolojia imechangia katika kuanzisha ajira mpya, kuwezesha ukuaji wa kiuchumi, kukuza mfumo bora wa huduma za jamii, na kuimarisha upatikanaji wa elimu jumishi yenye ubora, hata katika namna tunavyotekeleza majukumu na kufanya kazi.

Teknolojia inaleta mabadiliko ya uchumi katika nyanja mbalimbali ikiwa ni pamoja na hali ya masoko na bidhaa, mbinu za kufanya kazi, utoaji wa huduma, kasi ya Upatikanaji wa huduma, kiwango cha mtaji na mahitaji ya rasilimali watu ambayo imeongeza ufanisi wa uzalishaji.

Vijana wanahitaji kuwa na mawazo ya ubunifu na wenye maono ili waweze kuanzisha miradi ya maendeleo yenye kufanya maisha kuwa bora duniani, na kuwapa motisha ili waweze kufikia mabadiliko kupitia uvumbuzi ni suala lisilo epukika.

Hapa nchini, klabu za kitaaluma zimekuwapo katika shule za msingi na sekondari kwa miaka mingi (tangu mwanzoni mwa mwaka 1980) na klabu maarufu zaidi zilikuwa za Hisabati, Sayansi na Kiingereza. Klabu hizo zilianzishwa kwa lengo la kuhamasisha na kuongeza ari kwa wanafunzi kuyapenda masomo hayo.

Katika kipindi hiki cha kidijiti, uchumi wetu unabadilika na kuwa uchumi wa kidijiti kutokana na mabadiliko ya ukuaji wa teknolojia. Katika muktadha huu ambao masoko na wanajamii wanahamia katika mtandao, ni muhimu kuendana na kasi ya mabadiliko haya na kujenga mwelekeo unaolingana na hali halisi. Katika nyakati hizi za kidijiti ambazo zinahusishwa zaidi na vijana, ni jukumu letu kuanza kuwapa uelewa, matumizi na mazoea ya kutumia teknolojia tangu wakiwa katika shule za awali na kuendelea.

1.1 Maana ya Klabu ya Kidijiti

Klabu ya Kidijiti ni jukwaa linalowakusanya wanafunzi wanaopenda masomo ya teknolojia ili kuongeza weledi wa kidijiti kwa majadiliano na kufanya shughuli mbalimbali kwa kutumia teknolojia na vifaa vya kidijiti.

Katika mazingira haya ambapo teknolojia mbalimbali zinatumika kuwezesha kizazi cha sasa na kijacho, vijana wanapata fursa ya kutumia aina mbalimbali za teknolojia na uvumbuzi, huku wakijenga msingi wa kuwa vinara katika dunia ya kidijiti unayowajumuisha watu bila kujali jinsia zao. Klabu hizi zinatoa jukwaa maalumu kwa vijana kuimarisha stadi zao katika masomo ya Sayansi, Teknolojia, Uhandisi na Hisabati. Kwa kushiriki katika klabu hizi wanafunzi watapata maandalizi ya msingi yatakawawezesha kujifunza katika karne hii ya teknolojia inayoleta mapinduzi ya nne ya viwanda duniani.

Klabu za Kidijiti zitawaongezea ari wanafunzi katika masomo ya Sayansi, Teknolojia, Uhandisi na Hisabati, hivyo kukuza fikra za kitaalamu, ubunifu, uvumbuzi na kuendeleza ujuzi wao katika sayansi na teknolojia, ili kukuza udadisi na ujifunzaji kwa vitendo. Kwa kufanya hivyo, klabu hizi zitasaidia kuendeleza ujuzi na maarifa ili kukabiliana na changamoto zilizopo kubadili kuwa fursa na kuchangia katika maendeleo ya kisayansi, teknolojia, kukuza uchumi na kuleta hali bora katika jamii kwa ujumla.

Miaka ya hivi karibuni, Klabu za kidijiti zimeanzishwa katika vyuo na vyuo vikuu aidha klabu nyingi kati ya zilizopo vyaoni zinajikita katika teknolojia maalumu kama vile klabu ya usalama wa mtandaoni. Hata hivyo, muongozo huu umekusudiwa kwa wanafunzi wa ngazi zote za kitaaluma, ikiwa ni pamoja na wale wa taaluma za ufundi na zisizo za Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA), lengo likiwa ni kuwajengea uwezo wanafunzi kushiriki katika utamaduni mpya wa kidijiti.

1.2 Mantiki ya Klabu ya Kidijiti

Ili kupata jamii yenye utayari wa mabadiliko ya kidijiti na ushindani katika uchumi wa dunia ya kidijiti, inahitaji kujenga msingi utakaowahusisha vijana kizazi cha kidijiti kinaanza na vijana lakini pia inahitaji usimamizi na uratibu mzuri. Klabu za kidijiti zitaondoa ombwe baina ya kile kinachopatikana kwenye uwanja wa kidijiti, namna, lini na wapi itumike. Klabu za kidijiti zitawasaidia vijana kuimarisha ubunifu, uvumbuzi na kufanya ndoto zao kuwa halisi. Kwa njia hii ya kuwawezesha, vijana watakuwa na uwezo wa kutekeleza jukumu muhimu katika kuijenga dunia tuitakayo yenye amani, maendeleo na ushirikishwaji.

1.3 Wadau

Wadau wanaolengwa na mwongozo huu ni kama ifuatavyo:

- (i) Shule/Taasisi: Shule za Awali, Msingi na Sekondari, Vyuo vya kati na Vyuo Vikuu;
- (ii) Wanafunzi: Shule za Awali, Msingi na Sekondari, Vyuo vya kati na Vyuo Vikuu; na
- (iii) Wananchi: Wazazi, Jamii na Taasisi nyingine.

2. LENGU LA KITABU

Lengu la Kitabu hiki ni kuwzesha kuanzishwa na kuratibu klabu za Kidijiti katika shule za Tanzania kuanzia ngazi ya awali hadi vyuo vikuu kwa shule za Serikali na Binafsi.

Lengu ni kuwa na uratibu wa vikundi vya wanafunzi ambavyo vipo katika uga wa jukwaa la elimu ya teknolojia za kidijiti unaozingatia mila na utamaduni wetu ikiwa ni pamoja na ajenda za kitaifa za uchumi wa bluu na uchumi wa kidijiti kwa kuzingatia mapinduzi ya nne ya viwanda na teknolojia.

Klabu za Kidijiti

Kitabu cha Kuanzisha na
Kuratibu Klabu za Kidijiti

3. FAIDA YA KLABU YA KIDIJITI

Kuna faida nyingi wanazoweza kupata wanachama wa klabu za kidijiti. Zifuatazo ni baadhi ya faida hizo:

3.1 Faida kwa Wanachama wa Klabu ya Kidijiti

- Kwenda na wakati kwa maendeleo ya kisasa ya teknolojia ya kidijiti na kuwa katika nafasi ya ushindani duniani.
- Kuwa sehemu ya jamii inayonufaika na kuepuka madhara ya matumizi mabaya ya kidijiti.
- Kuwa na sifa za kushiriki katika fursa zingine za kidijiti.
- Kukuza taaluma, fursa za mafunzo, kuongozwa, kuhusiana na kukuza ujuzi, kuhamasika kuvumbua kidijiti.
- Kutambuliwa kwa vyeti na aina nyingine ya motisha.
- Kushiriki katika mashindano mahsusi.

3.2 Faida kwa Taasisi/Shule

- Upatikanaji wa wataalamu watakaofundisha ujuzi wa kidijiti.
- Kushiriki katika shughuli za Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA) katika ngazi ya taifa.
- Kuunda uhusiano baina ya wanafunzi, wataalamu na tasnia.

3.3. Faida kwa Nchi

- Ongezeko la mchango wa sekta ya mawasiliano kwenye pato la taifa.
- Kupunguza ombwe la ujuzi wa kidijiti na kuongeza stadi za kidijiti miongoni mwa vijana na hivyo kuongeza kukuza ajira binafsi.
- Kuhamasisha ubunifu wa wanafunzi, fikra zenye mantiki, uchambuzi na fikra tunduizi na kutatua changamoto zinazowazunguka.
- Kuwaandaa wanafunzi kushiriki katika mabadiliko ya uchumi wa kidijiti.

4. KATEGORIA ZA KLABU ZA KIDIJITI

Kategoria za klabu za kidijiti inafafanuliwa kama ifuatavyo:

4.1. Shule za Awali, Msingi na Sekondari

Kundi hili linahusisha wanafunzi wa shule za awali, msingi na sekondari.

4.2. Vyuo vya Elimu ya Ufundi na Elimu ya Juu.

Kundi hili linahusisha wanafunzi wanaoendelea na masomo katika ngazi ya taasisi za ufundi, vyuo vya kati na vyuo vikuu. Pia, waliohitimu wanaweza kushiriki katika shughuli za klabu.

5. UTARATIBU WA UENDESHAJI

5.1 Uanzishwaji wa Klabu ya Kidijiti

Uongozi wa taasisi utawasaidia wanachama watarajiwa wa klabu kuanzisha klabu ya kidijiti kisha wataisajili klabu kwa TCRA kupitia lango la Klabu za Kidijiti <https://digitalclubs.tz>

Taasisi/Shule inapaswa kutayarisha fomu ya maombi au njia nyingine iliyokubaliwa, ambapo wanafunzi/wanafunzi wanaweza kuitumia kuomba kuanzishwa kwa Klabu ya Kidijiti. Ombi lazima liwe na maelezo yaliyokamilika na lihusishe yafuatayo:

- (a) Katiba/kanuni za klabu ya kidijiti
- (b) Majina ya viongozi
- (c) Majina ya walezi/ mlezi

5.2 Kujiunga na Klabu ya Kidijiti

Kujiunga na Klabu ya Kidijiti ni bure na hiari. Wanafunzi wote wanastahiki kujiunga na Klabu ya Kidijiti ndani ya Taasisi zao. Zaidi ya hayo, wahitimu wanaweza kushiriki katika shughuli za klabu.

5.3 Muundo wa Uongozi wa Klabu ya Kidijiti

Uongozi wa Klabu utamkubalia uanachama mtu yeyote mwenye nia ya kukuza malengo ya klabu. Vigezo vya kupata uteuzi au nafasi katika makundi yaliyoelezewa chini ya kifungu cha 4 havitaathiriwa na mambo kama rangi, jinsia, umri, dini, ulemavu, asili au hali ya matibabu. Kama ilivyo kwenye sheria za nchi.

Uongozi utahudumu kipindi kimoja tu katika nafasi ileile. Muda wa viongozi waliochaguliwa utakuwa mwaka mmoja (1). Shule/taasisi inapaswa kuratibu na kusimamia mchakato wa kuchagua viongozi wa klabu.

Muundo wa klabu ya kidijiti utakuwa kama ifuatavyo: -

- (a) Mlezi;
- (b) Mwenyekiti;
- (c) Makamu mwenyekiti;
- (d) Katibu;
- (e) Katibu msaidizi;
- (f) Mratibu; na
- (g) Wanachama, ambao ni wanafunzi waliosajiliwa kwenye taasisi husika.

Uongozi wa Klabu ya Kidijiti utapatikana kupitia mchakato wa kidemokrasia ambapo wanaotaka nafasi za uongozi watadhihirisha nia yao kwa nafasi husika kwa kujaza fomu zinazohitajika kulingana na matakwa ya Kanuni/Sheria na kuziwasilisha kwenye mkutano mkuu wa klabu kwa ajili ya hatua ya upigaji kura. Aidha mlezi atateuliwa na taasisi husika kwa ushirikiano na wanafunzi pia atahusika kusimamia shughuli za uendeshaji wa klabu, kutoa mwongozo na motisha kwa wanachama wa klabu.

Ni muhimu kuzingatia usawa wa jinsia pamoja na sifa na maarifa ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (ujuzi wa TEHAMA) katika uongozi.

5.4 Mwenyekiti wa Mkutano Mkuu

Mwenyekiti wa mkutano mkuu atapigiwa kura na wajumbe wa Mkutano Mkuu kutoka miongoni mwa wanachama na ataongoza kwa muda wa mwaka mmoja

5.5 Upigaji Kura

Isipokuwa imeainishwa vinginevyo kwa uwazi katika katiba/kanuni/Sheria za klabu, maamuzi yote ya Mkutano Mkuu yatafikiwa kwa kuzingatia muafaka au kwa kutimia akidi ya wanachama waliohudhuria kupitia upigaji kura.

A young woman with long braids is looking at a tablet in a library. The background is blurred, showing bookshelves and other people. The image has a blue tint.

Klabu za Kidijiti

Kitabu cha Kuanzisha na
Kuratibu Klabu za Kidijiti

5.6 Tunu ya Klabu ya Kidijiti

Klabu za Kidijiti zitazingatia tunu kuu zifuatazo:

- a. **Uwezeshaji:** Klabu ya kidijiti itawapatia motisha na kuwajengea uwezo wanachama wake kwa kuwapa stadi za ushiriki kwenye anga la kidijiti ili kunufaika kimaarifa na kiuchumi.
- b. **Ubunifu:** Klabu ya kidijiti itahamasisha utafiti, ubunifu, na mawazo mapya kwa wanachama wa klabu.
- c. **Kujenga Timu:** Klabu ya kidijiti itaimarisha misingi ya uwazi, kuaminiana, heshima, na ushirikiano miongoni mwa wanachama wa klabu ili kuhamasisha ari ya kufanya kazi pamoja.
- d. **Weledi:** Klabu ya kidijiti inazingatia viwango vya juu vya utaalamu katika shughuli zake zote na mwingiliano, huku ikizingatia uadilifu, heshima, kujitoa, na tabia njema. Wanachama wanatarajiwa kuonesha uwajibikaji kwa kudumisha utaalamu katika mwenendo wao na kuiwakilisha klabu vema.

5.7 Shughuli za Klabu ya Kidijiti

Miongoni mwa shughuli nyingine, klabu ya kidijiti itatekeleza mambo yafuatayo: -

- a. Kutekeleza miradi inayolenga jamii ambayo inatumia teknolojia za kidijiti kuiwezesha jamii kutambua changamoto za eneo lao na kubuni suluhisho kwa kushirikiana na wanajamii na wadau.
- b. Kuweka mipango ya shughuli za klabu ambazo zinajumuisha warsha, majadiliano, warsha za mtandao, semina, mafunzo, mashindano ya uandishi wa nambari, mashindano ya kutengeneza programu, na matukio ya kijamii. Hata hivyo, klabu ya kidijiti inapaswa kuhakikisha kunakuwapo uwiano kati ya shughuli za kitaaluma, kijamii, na burudani.
- c. Kuwashirikisha wanachama wa Klabu kwa kuwasiliana mara kwa mara, kukusanya maoni, na kuwahusisha wanachama katika kufanya maamuzi ili kuimarisha mazingira jumuishi na wezeshi.
- d. Kutumia majukwaa na zana za mtandaoni kwa kutumia mitandao ya kijamii, tovuti na majukwaa mbalimbali ya programu/ rasilimali ili kuwezesha mawasiliano, kubadilishana maarifa, na ushirikiano baina ya wanachama wa klabu.
- e. Kushirikiana na kuanzisha ushirikiano na klabu za kidijiti zingine, pamoja na taasisi na mashirika binafsi, ili kuimarisha mchakato wa kubadilishana maarifa na kujenga juhudi za pamoja. Lengoni kutatua changamoto mbalimbali ili kukuza ufansi.

6. UFUATILIAJI NA TATHMINI

Ufuatiliaji na tathmini ya shughuli zinazofanywa na Klabu ya kidijiti zitafanywa na Shule/Taasisi. Uongozi wa Shule/Taasisi utatumia zana ya ufuatiliaji na tathmini iliyobuniwa na Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA) kwa lengo la kuwajibika katika kufuatilia maendeleo na kutathmini shughuli za klabu ya kidijiti kila baada ya miezi sita (nusu mwaka).

Mchakato huu utajumuisha: -

- (a) Shughuli zilizofanywa ikiwa ni pamoja na mashindano
- (b) Ukusanyaji wa maoni

TCRA itaendelea kufanya ufuatiliaji na tathmini mara kwa mara kulingana na utendaji, na kisha kupanga vilabu kulingana na nafasi zao baada ya zoezi la upimaji. Matokeo ya upangaji na tathmini yatatangazwa kwenye lango la Klabu za Kidijiti kupitia tovuti www.digitalclubs.go.tz.

*“Buni na Vumbua
Hazina Kidijiti”*

Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania

MAKAO MAUU

MAWASILIANO TOWERS, 20 BARABARA YA SAM NUJOMA,
S.L.P 474. POSTIKODI 14414 DAR ES SALAAM

Simu: +255 22 21 99 760 -9; +255 22 24 12 011-2; +255 784 55 82 70-1

Nukishi: +255 22 24 12 009

Barua pepe: digitalclubs@digitalclubs.tz.

tcra_tanzania

www.tcra.go.tz